

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший (бакалаврський)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ бакалавр
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 076 Підприємництво та торгівля
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 Управління та адміністрування
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ бакалавр підприємництва та торгівлі

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Державного біотехнологічного університету
протокол № 9 від «16» травня 2023р.)
та вводиться в дію з «01» вересня 2023р.

В.о. ректора

/Андрій Кудряшов/

Харків – 2023

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проектною групою у складі:

1. керівника проектної групи **Хлопоніна-Гнатенко О. І.**, канд. екон. наук, доцент, кафедра торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи
2. **Синицина Г. А.**, к.е.н., доцент, кафедра торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи;
3. **Лісніченко О. О.**, к.е.н., доцент, кафедра торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Чернега І.І., д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності УНУС;
2. Розсадіна Н., менеджер з персоналу супермаркет «Харків»

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
«ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ»
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 076 «ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ»

1 – Загальна характеристика	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Державний біотехнологічний університет Факультет управління торговельно-підприємницькою та митною діяльністю Кафедра торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – бакалавр Спеціальність – 076 «Підприємництво та торгівля» бакалавр підприємництва та торгівлі
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний: – на базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців; – на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»), заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше, ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми. Термін навчання становить – 1 рік 10 місяців; – на базі освітньо-професійного ступеню «фаховий молодший бакалавр», заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше, ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми. Термін навчання становить – 2 роки 10 місяців. Прийом на основі ступенів «молодший бакалавр», «фаховий молодший бакалавр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання в порядку, визначеному законодавством Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти. .
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію спеціальності Серія УД № 21001019, виданий Міністерством освіти і науки України. Термін дії сертифікату до 01 липня 2025 року.
Цикл/рівень програми	НРК України – 6 рівень/ перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Передумови	Наявність атестату про повну загальну середню освіту; або наявність ступеня молодшого бакалавра, або освітньо-

	кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», або фахового молодшого бакалавра. Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Державного біотехнологічного університету», затвердженими Вченою радою.
Мова(и) викладання	Українська мова. В окремих випадках (за заявами студентів) можливе викладання англійською мовою.
Термін дії освітньої програми	До 01 липня 2025 року
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://btu.kharkov.ua/fakulteti-instituti/fakultet-upravlinnya-torgovelnopidpriemnitskoyu-ta-mitnoyu-diyalnisty/osvitni-programy-futpmd/
2 – Мета освітньої програми	
<p>Підготовка висококваліфікованих фахівців з підприємництва та торгівлі, здатних на високому професійному рівні вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі у сфері підприємницької та торговельної діяльності.</p> <p>Мета ОПП бакалаврів «Підприємництво та торгівля» відповідає основній меті розвитку та місії ДБТУ – створення університету європейського рівня, інноваційного типу, з високим рейтингом та розвиненою інфраструктурою з метою задоволення ціннісних очікувань усіх стейкхолдерів (зацікавлених сторін):</p> <ul style="list-style-type: none"> - для здобувачів ступеня вищої освіти магістр – елітна освіта, що створює умови для творчого розвитку, освітньої мобільності та міжнародного визнання; - для науково-педагогічного персоналу – формування інноваційного, освітнього і наукового простору для забезпечення розкриття потенціалу, можливостей самореалізації та професійного розвитку; - для роботодавців та бізнесу – забезпечення високих вимог ринку праці фахівцями нової формації, здатними працювати в умовах швидкозмінного, багатофункціонального середовища; - для держави та суспільства – підготовка інтелектуальних ресурсів, здатних вирішувати державні, європейські та світові проблеми. 	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</p> <p>Обов'язкові освітні компоненти циклу загальної і професійної підготовки – 180 кредитів ЄКТС (75%), у т.ч. практична підготовка – 18 кредити ЄКТС (7,5 %), атестація – 9 кредитів ЄКТС (4,0%); вибіркові компоненти – 60 кредитів ЄКТС (25%),</p>
Опис предметної області	<p>Об'єкти вивчення: організація роботи та функціонування підприємницьких та торговельних структур, що здійснюється у різних напрямках господарчої діяльності, для досягнення економічних і соціальних результатів.</p> <p>Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі з підприємництва та торгівлі.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: наукові теорії, положення, концепції, принципи підприємництва та торгівлі і методологія їхнього використання для організації та ефективного функціонування підприємницьких, торговельних, біржових</p>

	<p>структур.</p> <p>Предметна область: наукові теорії, положення, концепції, принципи підприємництва та торгівлі і методологія їхнього використання для організації та ефективного функціонування підприємницьких і торговельних структур.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові й спеціальні методи, професійні методики і технології, застосування яких дозволяє вирішувати практичні завдання з організації, ефективного функціонування та розвитку підприємницьких і торговельних структур.</p> <p>Інструменти та обладнання: інформаційно-комунікаційні системи та технології, прилади та обладнання, необхідні для формування професійних компетентностей бакалавра підприємництва та торгівлі</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна програма.</p> <p>Освітньо-професійна програма з академічною орієнтацією на сучасні особливості сфер економіко-правового забезпечення підприємницької та торговельної діяльності.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Освітньо-професійна у сфері підприємництва та торгівлі, з акцентами на завданнях товарознавства та оволодінні навичками комерційної діяльності.</p> <p>Акцент програми робиться на здобутті навичок та знань, що передбачають зайнятість і можливість подальшої освіти та професійно-кар'єрного зростання в комерційних структурах.</p> <p>Ключові слова: підприємництво, організація торгівлі, товарознавство, фальсифікація, економіка.</p>
Особливості програми	<p>Програма націлена на отримання студентами необхідного обсягу знань, умінь та базових практичних навичок необхідних для ідентифікування та вирішування типових професійних задач та 5 практичних проблем підприємницьких та торговельних структур</p> <p>Орієнтована на спеціальну підготовку сучасних ініціативних фахівців з підприємницької діяльності, здатних до швидкої адаптації до сучасного бізнес-середовища.</p> <p>Освітня діяльність здійснюється в умовах тісної співпраці з комерційними підприємствами (закладами, установами, організаціями) з метою набуття студентами практичних навичок у фаховій діяльності.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Випускники освітньої програми «Підприємництво та торгівля» – це фахівці з ґрунтовною гуманітарною та фундаментальною теоретичною підготовкою в галузі підприємництва та торгівлі, високим загальним рівнем освіти та культури, особи, які мають належний науковий потенціал для широкого вибору конкретних напрямків практичної діяльності. Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) випускник з професійною кваліфікацією «Бакалавр підприємництва та торгівлі» може займати відповідні посади фахівців у наступних категоріях:</p> <p>1224 завідувач підприємства роздрібно́ї торгівлі, завідувач ринку,</p>

	<p>завідувач секції; 1210.1 директор відділення, 1210.2 директор лабораторії тощо; 1227 Керівники виробничих підрозділів у комерційному обслуговуванні, завідувач комори (ломбарду, цінностей), головний адміністратор (на комерційних підприємствах); 1235 начальник відділу; 1314 керівник малих підприємств без апарату управління в оптовій та роздрібній торгівлі; 1316 керівники малих підприємств без апарату управління у складському господарстві; 1317 керівники малих підприємств без апарату управління в комерційному обслуговуванні; 1319 завідувач залу, директор (керівник) малого підприємства (у сфері охорони здоров'я, освіти, культури і т. ін.); 2471 професіонали з контролю за якістю, інспектор з контролю якості продукції⁴ 3421 брокер (посередник) з купівлі-продажу товарів; 3429 торговець (обслуговування бізнесу та реклами), ревізор комерційний; 3419 інспектор торговельний, товарознавець, інспектор-товарознавець, організатор із збуту, організатор з постачання; 3415 агент комерційний, агент торговельний, мерчендайзер, торговець комерційний, представник торговельний; 3416 закупник (організатор з постачання); 3436.1 помічник керівників підприємств, установ та організацій, виробничих та інших основних підрозділів тощо.</p>
<p>Подальше навчання</p>	<p>Можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем освіти за магістерською програмою «Підприємництво та торгівля» за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» та іншими програмами та спеціальностями. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.</p>
<p>5 – Викладання та оцінювання</p>	
<p>Викладання та навчання</p>	<p>Студентсько-центроване ініціативне навчання, проблемно-орієнтоване самонавчання; проведення лекційних, практичних і лабораторних та семінарських занять; консультації з викладачами; організація наукових конференцій та семінарів; залучення студентів до участі в наукових конференціях, конкурсах, олімпіадах та науково-дослідних заходах.</p> <p>Лекційні заняття мають інтерактивний науково-пізнавальний характер. Практичні та лабораторні заняття проводяться в малих групах, поширеними є дослідні та ситуаційні завдання, ділові ігри, підготовка рефератів-презентацій із використанням сучасних програмних засобів. Застосовуються інноваційні технології електронного навчання: інтерактивні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі, колективні та інтегративні технології навчання.</p> <p>Акцент робиться на особистому саморозвитку, логічності і креативному мисленні, організаційних та дослідницьких навичках, умінні презентувати результати навчання, що сприятиме</p>

	формуванню розуміння потреби й готовності до продовження самоосвіти протягом життя.
Оцінювання	<p>Рейтингова система оцінювання, поточний та підсумковий контроль.</p> <p>Поточний контроль: усне та письмове опитування, тестовий контроль знань, презентація роботи, захист та обґрунтування результатів лабораторних та практичних робіт;</p> <p>Підсумковий контроль: заліки, екзамени, захисти звітів з практики, курсових робіт.</p> <p>Атестація – захист кваліфікаційної (дипломної) роботи бакалавра.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за національною чотирибальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); дворівневою національною шкалою (зараховано /не зараховано); 100-бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької та торговельної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких і торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення</p>

	здорового способу життя.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<p>СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької та торговельної діяльності.</p> <p>СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур.</p> <p>СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.</p> <p>СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких та торговельних структур.</p> <p>СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній діяльності.</p> <p>СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької та торговельної діяльності.</p> <p>СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.</p> <p>СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій та торговельній діяльності.</p> <p>СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких і торговельних структур.</p> <p>СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва та торгівлі з урахуванням ризиків.</p>

7 – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах програмних результатів навчання	
ПРН 1	Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.
ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
ПРН 3	Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.
ПРН 4	Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
ПРН 5	Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
ПРН 6	Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.
ПРН 7	Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.
ПРН 8	Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур..

ПРН 9	Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.
ПРН 10	Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.
ПРН 11	Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.
ПРН 12	Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.
ПРН 13	Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.
ПРН 14	Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
ПРН 15	Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.
ПРН 16	Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.
ПРН 17	Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.
ПРН 18	Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.
ПРН 19	Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.
ПРН 20	Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>До реалізації ОП залучаються науково-педагогічні (педагогічні) та/або наукові працівники, необхідні для реалізації освітніх компонентів, передбачених освітньою програмою на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. Науково-педагогічні та наукові працівники, які забезпечують освітній процес за ОП, мають кваліфікацію відповідно до дисциплін, що викладаються, а також рівень наукової та професійної активності, що засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше чотирьох досягнень у професійній діяльності, визначених у пункті 38 Ліцензійних умов, додаток 2 (постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187 (із змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 р. № 365)).</p> <p>Склад науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників, які мають освітню та/або професійну кваліфікацію, відповідну освітній програмі, становить більше як три особи, які</p>
-----------------------------	--

	<p>мають науковий ступінь та/або вчене звання та працюють у Державному біотехнологічному університеті за основним місцем роботи.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Забезпеченість згідно вимог навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі проведення навчальних занять. Для забезпечення освітнього процесу наявні навчально-наукові лабораторії на кафедрі торгівлі, готельно-ресторанної та митної справи.</p> <p>Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць в гуртожитку відповідає вимогам, забезпеченість комп'ютерними робочими місцями достатнє для виконання навчальних планів; соціальна інфраструктура включає спортивний комплекс, медпункт, базу відпочинку. Усі приміщення відповідають будівельним та санітарним нормам.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Навчальний процес забезпечено навчальними посібниками, підручниками, довідковою літературою, методичними виданнями викладачів. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю. Бібліотека забезпечена фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю.</p> <p>Наявний офіційний веб-сайт закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація):</p> <ul style="list-style-type: none"> – офіційний сайт ДБТУ: http://btu.kharkov.ua – офіційний сайт факультету: http://btu.kharkov.ua/fakulteti-instituti/fakultet-upravlinnya-torgovelnopidpriyemnitskoyu-ta-mitnoyu-diyalnisty/ – необмежений доступ до мережі Інтернет; – наукова бібліотека ДБТУ, читальні зали; депозитарій; – віртуальне навчальне середовище Moodle; – графіки навчального процесу – навчально-методичні комплекси дисциплін; – силабуси та робочі програми дисциплін; – матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін; – рекомендації до проведення лабораторних або практичних занять; – програми практик; – методичні вказівки щодо виконання курсових робіт, кваліфікаційних (дипломних) робіт; – тестові завдання для поточного та підсумкового контролю знань; – пакети комплексних контрольних робіт

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	<p>Кожен здобувач вищої освіти має можливість в рамках національної академічної мобільності проходити у закладах вищої освіти-партнерах окремі курси, навчатися протягом семестру з подальшим визнанням отриманих результатів та зарахуванням кредитів.</p> <p>Принципи академічної мобільності визначаються законодавством України.</p> <p>Можливість навчатися за кількома спеціальностями або у кількох ЗВО одночасно визначається законодавством України.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Принципи міжнародної академічної мобільності визначаються законодавством України, інших країн та угодами між державами.</p> <p>Можливість участі у програмі Erasmus+, проектах міжнародної кредитної мобільності на основі двосторонніх договорів між університетом та закладами вищої освіти зарубіжних країн-партнерів.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Програма передбачає можливість навчання іноземних громадян, згідно чинного законодавства про підготовку іноземних громадян.</p> <p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти здійснюється на загальних умовах, за контрактною формою навчання, з додатковою мовною підготовкою.</p>

**2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ»
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ**

2.1. Перелік компонент освітньо-професійної програми «Підприємництво та торгівля»

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові освітні компоненти			
<i>Цикл загальної підготовки</i>			
ЗК 1	Права людини та громадянське суспільство	3	Залік
ЗК 2	Іноземна мова за професійним спрямуванням	12	Залік
ЗК 3	Вища та прикладна математика	4	Екзамен
ЗК 4	Українська мова за професійним спрямуванням	3	Залік
ЗК 5	Економічна теорія (мікро, макро)	4	Екзамен
ЗК 6	Інформаційні та комунікаційні технології	4	Екзамен
ЗК 7	Основи наукових досліджень	4	Екзамен
ЗК 8	Фізична культура (факультатив)		– факультатив
ЗК 9	Соціологія комунікацій	3	Залік
ЗК 10	Філософія	3	Залік
	Усього за циклом	40	
<i>Цикл професійної підготовки</i>			
ПП 1	Підприємництво	7	Екзамен
ПП 2	Навчальна практика "Вступ до фаху"	6	Диф. залік
ПП 3	Основи стандартизації, метрології та управління якістю	4	Екзамен
ПП 4	Матеріалознавство та основи виробництв	6	Екзамен, курсова робота
ПП 5	Теоретичні основи товарознавства	4	Екзамен
ПП 6	Сенсорний аналіз	4	Екзамен
ПП 7	Маркетинг	3	Залік
ПП 8	Організація торгівлі	6	Екзамен, курсова робота
ПП 9	Біржова діяльність	6	Екзамен

ПП10	Товарознавство. Харчові продукти	10	Екзамен, курсова робота
ПП 11	Товарознавство. Непродовольчі товари	10	Екзамен, курсова робота
ПП12	Підприємницьке право	3	Залік
ПП13	Облік та оподаткування суб'єктів підприємництва	4	Екзамен
ПП 14	Організація ЗЕД суб'єктів підприємництва	3	Залік
ПП15	Мерчендайзинг	4	Екзамен
ПП 16	Економіка суб'єктів підприємництва	4	Екзамен
ПП 17	Торговельне підприємництво	3	Залік
ПП18	Менеджмент	3	Залік
ПП19	Логістика	3	Залік
ПП 20	Митне регулювання підприємницької діяльності	4	Екзамен
ПП 21	Послуги	4	Екзамен
ПП22	Фальсифікація товарів та методи її визначення	4	Екзамен
ПП23	Підприємницькі ризики	3	Залік
ПП24	Інноваційне підприємництво	4	Екзамен
ПП 25	Захист прав споживачів	4	Екзамен
ПП 26	Пакування та зберігання товарів	4	Екзамен
ПП 27	Виробнича практика	4	Диф. залік
ПП 28	Виробнича практика	4	Диф. залік
ПП 29	Передатестаційна практика	4	Диф. залік
ПП 30	Виконання та захист кваліфікаційної роботи	9	Захист
	Усього за циклом	140	
Загальний обсяг обов'язкових компонент		180,0	
Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми			
ВБ	ОК за вибором (20 дисциплін)	60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ		240,0	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація за спеціальністю здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра, що передбачено стандартом Вищої освіти (Наказ 1243 від 13.11.2018). Атестація здійснюється екзаменаційною комісією, склад якої затверджується наказом по Державному біотехнологічному університету. До складу комісії можуть включатись представники роботодавців (підприємств, комерційних структур різного напрямку діяльності) та їх об'єднань.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має бути спрямована на розв'язання теоретичних та вирішення практичних проблем у сферах підприємницької та торговельної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких і торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації та списування. Кваліфікаційна робота (або її реферат) має бути розміщена на офіційному сайті університету або його підрозділу

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Принципи забезпечення якості освіти:

- відповідність європейським і національним стандартам якості вищої освіти;
- системний підхід, який передбачає управління якістю на всіх рівнях освітнього процесу;
- процесний підхід до управління;
- здійснення моніторингу якості;
- постійне підвищення якості;
- залучення здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості;
- публічність інформації на всіх етапах забезпечення якості.

Процедурами забезпечення якості освіти є:

- удосконалення планування освітньої діяльності;
- затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм;
- підвищення якості підготовки здобувачів вищої освіти;
- покращення кадрового потенціалу університету;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність університету;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях учасників освітнього процесу.

Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм

1. Механізм розробки та затвердження освітніх програм регулюється «Положенням про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм».

2. Перегляд освітніх програм відбувається за результатами їхнього моніторингу.

3. Критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формулюються як у результаті зворотного зв'язку із науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками і роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства.

4. Відповідальні за впровадження та виконання освітніх програм: випускова кафедра, науково-методична та вчена ради факультету, навчальний відділ, вчена рада університету.

Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти

1. Оцінювання якості знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про проведення поточного та семестрового контролю навчання студентів».

2. Критерії оцінювання є обов'язковою складовою навчальної програми дисципліни. На початку семестру науково-педагогічний працівник, який викладає теоретичну частину дисципліни, повинен ознайомити студентів зі змістом, структурою, формою екзаменаційної (залікової) роботи та прикладами завдань попередніх років, а також із системою і критеріями її оцінювання.

3. Для врахування думки студентів щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться щорічні анонімні опитування (анкетування) студентів і випускників, а також моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів вищої освіти.

4. Результати оцінювання здобувачів вищої освіти обговорюються на засіданні вченої ради та оприлюднюються на офіційному веб-сайті університету

5. Відповідальні за впровадження та виконання: дирекція, навчальний відділ, студентська рада, науково-методична рада, центр менеджменту якості університету.

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників регулюється Положенням про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників, аспірантів і співробітників структурних підрозділів університету та здійснюється на договірній основі у відповідності до діючої нормативної бази та базується на принципах:

- обов'язковості та періодичності проходження підвищення кваліфікації;
- прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації;
- моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації задачам професійного діяльності;
- впровадження результатів підвищення кваліфікації чи стажування в наукову та педагогічну діяльність.

Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

Заклад вищої освіти забезпечує освітній процес необхідними та доступними для здобувачів вищої освіти ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються потреби наявного студентського контингенту відповідно до форм навчання. Внутрішнє забезпечення якості освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а студенти поінформовані про їх наявність та можуть їх використовувати у навчанні.

Для самостійної роботи студентів запроваджено електронний ресурс Moodle, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін. Забезпеченість навчально-методичними матеріалами електронного ресурсу Moodle для кожної навчальної дисципліни становить понад 70%, що відповідає встановленим нормативам.

Наявність інформаційних систем для Ефективного управління освітнім процесом

Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в університеті сприяє автоматизована система управління, яка забезпечує: єдиний механізм у роботі з документами, унеможлиблює їх дублювання, допомагає ефективно здійснювати їх пошук, володіючи

мінімальною інформацією про них, надає можливість паралельного виконання операцій, що дозволяє скоротити час руху документів і підвищити оперативність їх виконання.

Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації

Достовірна, об'єктивна, актуальна та легкодоступна інформація про навчальний процес за спеціальністю 076 публікується на офіційному вебсайті Державного біотехнологічного університету, включаючи освітні програми з висвітленням критеріїв відбору на навчання, запланованих результатів навчання за цими програмами, кваліфікації, а також зміст освітніх компонентів.

Запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти

Система забезпечення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу в Державному біотехнологічному університеті, базується на моральних нормах, правилах етичної поведінки та принципах академічної доброчесності:

- сприяння становленню та розвитку партнерських відносин між учасниками освітнього процесу;
- сприяння формуванню та поширенню позитивного іміджу університету;
- збереження та примноження традицій університету, підвищення його престижу власними досягненнями;
- виявлення толерантності та поваги до релігії, культури, звичаїв та традицій учасників освітнього процесу всіх національностей;
- допомоги учасникам освітнього процесу, що опинились в складних життєвих обставинах та ін.;
- забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу досягається шляхом функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

Перевірка наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних робіт на наявність академічного плагіату має на меті запобігання поширенню плагіату в письмових роботах, розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, активізації самостійності і індивідуальності при створенні авторського твору та відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Учасники освітнього процесу несуть адміністративну та дисциплінарну відповідальність за не доброчесну поведінку

CK8			+		+					+							+				+						+				+	+	+	+		
CK9	+	+															+						+	+				+			+	+	+	+		
CK10			+		+	+				+	+	+	+				+		+				+	+	+	+			+	+			+	+	+	+

**6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
обов'язковими компонентами освітньої програми
«Підприємництво та торгівля»,**

Код н/д	Обов'язкові компоненти освітньої програми	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
ЗК 1	Права людини та громадянське суспільство	+	+	+			+		+	+	+			+			+				
ЗК 2	Іноземна мова за професійним спрямуванням			+										+							
ЗК 3	Вища та прикладна математика	+			+	+					+										
ЗК 4	Фахова мова та ділова комунікація		+	+		+								+							
ЗК 5	Економічна теорія (мікро, макро)	+				+				+				+			+		+		
ЗК 6	Інформаційні та комунікаційні технології		+		+	+	+							+			+	+		+	
ЗК 7	Основи наукових досліджень		+			+		+	+		+		+			+	+				
ЗК 8	Фізична культура (факультатив)								+				+								
ЗК 9	Соціологія комунікацій	+		+			+	+		+	+	+		+				+			
ЗК 10	Філософія		+	+		+	+	+		+											
ПП 1	Підприємництво	+	+			+		+				+		+							+
ПП 2	Навчальна практика "Вступ до фаху"		+	+		+	+					+									
ПП 3	Основи стандартизації, метрології та управління якістю		+			+	+		+	+		+	+			+	+	+			

ПП 4	Матеріалознавство та основи виробництв		+		+					+					+						
ПП 5	Теоретичні основи товарознавства		+			+						+	+			+	+				
ПП 6	Сенсорний аналіз		+									+	+			+					
ПП 7	Маркетинг	+	+			+						+							+		
ПП 8	Організація торгівлі	+	+				+	+				+	+	+	+			+			
ПП 9	Біржова діяльність	+	+			+						+		+	+			+			
ПП10	Товарознавство. Харчові продукти		+				+					+	+			+	+				
ПП 11	Товарознавство. Непродовольчі товари		+				+					+	+			+	+				
ПП12	Підприємницьке право					+		+			+	+	+	+			+	+		+	+
ПП13	Облік та оподаткування суб'єктів підприємництва	+	+								+				+			+			
ПП 14	Організація ЗЕД суб'єктів підприємництва	+	+			+	+	+	+			+		+	+			+			
ПП15	Мерчендайзинг	+	+			+		+				+		+	+					+	
ПП 16	Економіка суб'єктів підприємництва		+					+			+	+						+	+		
ПП 17	Торговельне підприємництво	+	+			+	+	+				+	+	+	+			+		+	+
ПП18	Менеджмент	+	+			+		+				+			+			+	+		
ПП19	Логістика					+		+			+	+	+				+	+		+	+
ПП 20	Митне регулювання підприємницької діяльності		+			+						+	+			+	+		+	+	

7. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>]; 11 - Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» – [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>]
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>].
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п/page>].
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>].
4. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010 [Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>].
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010 ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com>].
6. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ESG_2015.pdf].
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 р. № 1648), схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 29.03.2016 № 3).
8. Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.11.2018 р. № 1243 «Про затвердження Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти».
9. Національний освітній глосарій: вища освіта [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf].
10. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf].
11. Європейська кредитна трансферна накопичувальна система: Довідник користувача [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ECTS_Users_Guide-2015_Ukrainian.pdf].
12. EQF-LLL – European Qualifications Framework for Lifelong Learning [Режим доступу: https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-efq/files/brochexp_en.pdf].
13. Положення Про освітні програми Державного біотехнологічного університету, ухвалено рішенням вченої ради ДБТУ, протокол № 3 від «25» листопада 2021 р.
14. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>].
15. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (із змінами, внесеними Наказом Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584 [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_rozroblennya_osv_program_2014_tempusoffice.pdf].

